STOCKHOLMS KLÄTTERFÖRBUND

Version 1.0 - 2026

Riktlinjer för bultning i Stockholmsområdet

Riktlinjerna är en vägledning för Bultkommittén inom StKF och för andra som renoverar gamla leder eller utvecklar nya leder i Stockholmsområdet. De syftar till att öka säkerheten och tillgängligheten samt att bevara mångfalden inom klättringen med sport-, mix- och tradleder.

Vår sport utövas i många olika stilar och vi ska agera så att det finns utrymme för alla. Även om en majoritet av klätterkollektivet föredrar en viss typ av klättring - vid en viss tidpunkt - är det ingen självklarhet att majoritetens önskemål alltid måste stå över minoritetens. Vi ska verka i samförstånd och respektera att det finns olika preferenser.

Om du är osäker på hur du ska agera, eller om konflikt uppstår relaterat till bultning, kan du rådfråga StKF:s Bultkommitté.

Förstabestigarens åsikt

Av tradition är det förstabestigaren som beslutar om såväl en leds sträckning som hur den ska vara säkrad.

Förstabestigaren bör därför, om möjligt, kontaktas i samband med om- eller kompletteringsbultning. Förstabestigarens åsikt bör beaktas men Bultkommittén kan, efter noggrant övervägande, välja att vidta åtgärder som avviker från dennes önskan.

Renovering och kompletteringsbultning

Vid renovering ska leder som går att säkra naturligt - och är rimligt säkrade - bevaras så. Även mixade leder ska bevaras mixade.

Det faktum att en naturligt säkrad led, eller osäkrad led (s.k. solotur), sällan klättras och/eller är igenväxt ska inte automatiskt leda till att den bultas. Klätteretik och värderingar förändras över tid. En typ av klättring som är mindre uppskattad idag kan ha stort värde i framtiden.

Vid ombultning är utgångspunkten att de nya bultarna ska placeras vid den ursprungliga bultplaceringen.

Undantag kan, efter noggrant övervägande, göras i exempelvis följande fall:

- Bultade leder där bultarna är placerade så att det föreligger stor risk för markfall eller fall ner i hyllor och utstickande formationer.
- Där bulten är placerad mitt i ledens krux, och alltså inte kan klippas från en bekväm position, utan i stället måste klippas mitt i den klättermässigt svåraste passagen.
- Enstaka mixad led av lågt värde, på klippa där helbultade leder dominerar i övrigt.
- Mixled med enstaka killäge.
- Dåligt säkrad led (få killägen eller lös klippa)

Bedöms kompletteringsbultning vara motiverad - av ovan nämnda skäl eller andra – ska även ledens kvalitet och historiska värde vägas in.

Etablering av nya leder

Vid etablering av nya leder bör linjer som går att säkra naturligt - och är rimligt säkrade - klättras så. Linjer som erbjuder delvis naturliga säkringsplaceringar, men delvis kräver bultar bör etableras såsom mixade leder.

Undantag kan efter noggrant övervägande göras i exempelvis följande fall:

- Enstaka mixad led av lågt värde, på klippa där helbultade leder dominerar i övrigt.
- Mixled med enstaka killäge.
- Dåligt säkrad led (få killägen eller lös klippa)

Eventuell påverkan på intilliggande leder eller linjer (potentiella nya leder) ska noggrant beaktas vid bultning. Det är exempelvis inte lämpligt att placera bultar så att de enkelt kan klippas från en närliggande kilsäkrad led.

Ankare på kilsäkrade leder

I vissa fall kan det vara motiverat att en kilsäkrad led kompletteras med bultat ankare.

Exempel på sådana fall kan vara:

- Där det är svårt att bygga ankare med egna säkringar eller med hjälp av träd på toppen.
- Där leden har en sådan karaktär säkringsmässigt att få kommer att leda den, men att det finns värde för andra klättrare att kunna topprepa leden.
- Där klippan i övrigt domineras av bultade leder.

Borttagning av borrbultar och pitonger

En grundläggande och princip är att inte ändra bultade leder i efterhand, på samma vis som att man inte ska bulta tradleder i efterhand, såvida inte förstabestigaren uttryckligen önskar det. Det kan dock vara aktuellt att ta bort bultar i vissa fall.

Exempel på sådana fall kan vara:

- Där bultar har placerats så att de enkelt kan klippas från en intilliggande led, eller en potentiell tradlinje.
- Bultar på en led som helt eller delvis går att säkra tillfredställande med kilar.
- Bultar på en tidigare tradsäkrad led med historiskt värde, även om leden kan anses svårsäkrad.

Pitonger på kilsäkrade leder kan man överväga att ta bort om leden går att säkra tillfredsställande naturligt. Pitonger som tas bort där naturlig säkring inte kan placeras bör ersättas med borrbult, som bör placeras i närheten eller i samma höjd som pitongen var placerad för att inte ändra ledens ursprungliga karaktär.

Om frågan om borttagning av bultar aktualiseras bör detta göras i samråd med Bultkommittén. Beslutet bör då motiveras och om möjligt kontaktas förstabestigaren.

Material och bultplacering

Nedan beskrivs endast riktlinjer för materialval och placering av bultar och ankare i Stockholmsområdet. För utförlig beskrivning av material och hur bultning utförs, se Svenska Klätterförbundets skrift ”Montage av borrbult”.

Material

Endast syrafasta bultar, hängare och ankare ska användas.

Bultankare

Bultankare ska ha två oberoende punkter (bultar). Punkterna kan vara sammankopplade med kedja eller helt separata. För ankare med kedja ska det finnas minst en ring eller karbin som

repet tål att träs igenom för nedfirning eller nedsänkning. För ankare med två separata punkter gäller detta för båda punkterna.

På rena sportleder bör ankare - om möjligt - placeras så att det går att nå ankaret uppifrån och så att det går att topprepa leden.

Ankare ska placeras så att repdrag mot klippan minimeras.

Bultar

Bultar ska placeras så att risken för markfall och fall ner i hyllor och utstickande formationer minimeras.

Bultar ska placeras så risken för att karbiner knäcks mot klippan minimeras.

Bultar ska placeras så att repdrag mot klippan minimeras.

Bultar ska inte placeras så nära en kant eller en spricka att det finns risk för sprickbildning runt bulten när den expanderar. Bultar bör därför placeras minst 15–20 centimeter från sådana kanter eller sprickor.

Definitioner

Egna säkringar/naturliga säkringar = ej fasta säkringar som kilar och kamkilar.

Tradled = led som säkras med bara egna säkringar.

Linje = en led eller potentiellt led.

Mixled = led som säkras med både bultar och egna säkringar.

Sportled = led som säkras med fasta bultar.

Nytur = nyutvecklad tidigare oklättrad led.

Ombultning = byte av gamla bultar. Vid ombultning kan det i vissa fall vara aktuellt att tas bort bultar.

Kompletteringsbultning = nya bultplaceringar på tidigare etablerad led.

Pitong = slagen sprickbult som ursprungligen inte var tänkt som permanent säkringspunkt.